

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1932 - Յունիս - թիւ 1

S O M M A I R E

1932 - Janvier - numéro 1

ԽՄԲ. — Խնհնամեայ «Բազմավէլպ»ի մաղթանքն ու թէլագրութիւնները Ամանորի առթիւ. Միութիւն և համագործակցութիւն.	1
ԹՈՐՈՍԵԱԾ Հ. Յ. — Քանի մը խնդրական կէտեր կորեան գրքին մէջ	5
ՍԱՐԳՍԵԱԾ Հ. ԳՐԻԳՈՐ. — Տեսիլ Ա. Սահակ Պարթեւի	13
ԵՐԵՅԵԱԾ Մ. — Արծաթ դրամ Լեոն Գ. Բ. .	22
Ե. Հ. Ա. — Դիտողութիւններ	23
ԱՏՐՊԵՏ. — Արծնի (ճանապարհորդական և ուխտաւորի նկատողութիւններ)	24
ԵՐԵՄԵԱԾ Հ. Ա. — 1931ի գրական բերերը .	29
ՔԱԶԱՐԵԱԾ ՀՐՈՅ. — Յոյս և Աէր	31
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱԾ Հ. Վ. — Մայր իմ	32
Փ. Հ. Ե. — Դողովիսեանի «Ծիծեննակ»ը .	33
ՓԼՇԿԵԱԾ Հ. Ե. — Համմուրապիի օրինագիրը	35
SPERANZA. — «Վանքին ծաղկեները» .	40
ՄԱՃԱԿ Այցելու մը. — Վենետիկի Հայկական Ճեմարանը	43
ՏՈՊԱՃԵԱԾ Յ. — Բարեգի Մ. Ռ. Ա. Ա. Միութեան կանոնագրական հանդէսը ի յիշատակ Բարեւարաց	44
Տ. Յ. — Վեր. Հ. Յովհաննէս Վ. Թորոսուեանի բանախօսութիւնը Մուրատեան վարժարանին մէջ	44
ՔԵՐՈՊԱՃԵԱԾ Ա. — Միլանի Հայ Ուս. Միութեան կանքնեան	45
» Տիկ. Լ. Սեւումեան - Արզումաննեանի յաջողութիւնը Միլանի մէջ	45
ԽՄԲ. — Մուրատ - Արփայէլեան Վարժարանի ոսկեմատեանէն	46
» Դանիկստ հոգւոյ Պօլոս Պետրոս Ժէրզեան (Հարաժարեալ Կաթողիկոսի)	48
» Յովհաննէս Խոն Մասեհեան	48

Réd. — Les vœux et les conseils du «Pazmaveb» (nonagénaire) à l'occasion de la nouvelle année: Union et Coopération	1
Thorossian P. J. — Etude sur quelques points de la «Vie de Machthotz» de Goroun	5
Sarkissian P. G. — La Vision de St. Isaac le Patriarche	13
Eretzian M. — Une monnaie d'argent de Léon III roi de Cilicie	22
Erémian P. S. — Notes littéraires	23
Atrpet. — Arzni (Notices scientifiques)	24
Erémian P. S. — La récolte littéraire de 1901	29
Katcharentz H. — Espérance et Amour (poésie)	31
Hovhannessian P. V. — Ma mère! (poésie)	32
P. P. E. — L'«Hirondelle» de Dodokhian	33
Paitchikian P. E. — Le Code de Hammourabi (version)	35
Speranza. — Les «Fleurs du couvent» (à Trébizonde) (mémoires)	40
Un Hongrois. — L'Académie Arménienne de St. Lazare (impressions d'un visiteur)	43
Dobadjian H. — La fête annuelle des fondateurs des Collèges Arm. Moorat-Raphaël et Méchithar par l'Union des ex-élèves des mêmes Collèges (à Sèvres)	44
D. H. — P. Arsène Sukrian († 1882) et P. Léonce Alichan († 1901) célébrés par une conférence de R. P. J. Thorossian (à Sèvres)	44
Kioroglian S. — Les fêtes de l'Union des Etudiants arm. de Milan. — Le succès de Mme L. Sevoumian-Arzoumanian (à Milan)	45
Réd. — De «Livre d'Or» du Collège Moorat-Raphaël de Venise	46
» La mort du Patriarche Arm. Paul-Pierre XIII Terzian (à Rome)	48
» Jean Maséhian Khan	48

ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑԱՆԿ

“ԲԱԶՄԱՎԵՊ”

* * * * * 1931 * * * * *

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

Փէլիկեան Հ. Եղիա . — Վերաշնէնք Հայաստանը	1
— Վարդանանց յիշառակին	49
— Հայ Գողգոթան ողբերգակ քնարի և վերածունդի յոյսերուն մէջ	145
— Եփսոսի Ս. Ժողովը	385

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ՊԱՏՄԱԿԱՆ

Ազգեր Գերյ. Հ. Յովհանն Արքանայր	
Առաքելական քարոզութիւնը Հայոց մէջ	52, 97
Արարակեան պատմագանց պաշտամունքը	308
Բիշունչ Վալերի . — Տարեգրութիւն հայ ժողովրդիան պատմ. ճակատագրին (թրգ. Հ. Յ. Վարդարիան). (Յար. նախորդ տարիէն).	152, 246, 479

Թորոսունեան Բժ. Վ. — Հայ բժշկական արձանագրաբանութիւն (Յար. նախորդ տարիէն)	75, 201, 320
---	--------------

Թորոսունեան Հ. Յ. Վ. — Քանի մը խընդունակութիւն գրքին մէջ	465
--	-----

Կաթողիկեան Վաղարշակոս և Եղիշէ (Ճեղագրի նկարագրի).	265
---	-----

— Պատմական մի փաստաթուղթ. Հայաստամութիւն մարտին Բայազիտոյ	526
---	-----

Հացունի Հ. Վարդակ . — Առ Վլթանէս թղթին հեղինակը Մակար առաջինն է, ո՛չ երկրորդը	14, 61
---	--------

Հնասէր. — Անհետացած արձանագրութիւն կ. Պոլսոյ մէջ	159, 251
--	----------

Մէջանինջ. (թրգ. Փէլիկեան Գ.). — Խալտէական արձանագրութիւն մը Վանայ Պողոս եկեղեցւոյն մէջ	305
--	-----

Նահապետեան Հ. Գարբէկ. — Քրիստոնէական ճակատագրապետութիւն (Յար. նախորդ տարիէն)	8, 434, 513
--	-------------

— Սրբագրութիւններ Եղիշէի Վարդապետ և Հայ Եկեղեցին	73
--	----

Հայ Եփսոսի Վարդով և Հայ Եկեղեցին	413
--	-----

ԳՐԱԿԱՆ

(ԱՐՁԱԿ)

Ազատեան	թ.	— Նարեկացիի ամիսներուն մօտ	214	
Երեմեան		Հ.	— Այլունի	— Գնարական
Թէրգեանը		.	80	
— Յովհաննէս Աւագեան		.	165	
— Դանիէլ Վարուժան		.	328, 442, 489	
Կիւրեղեան		Ռւ.	Լւսուն. — Երկնազարամեակ մը (Վ. Իրզիլիս)	127, 221, 369, 456
Փէջիկեան		Հ.	Եղիա. — Մեր գրականութիւնը 1930ին (Հայաստանի մէջ)	28
— Յովհաննէս Թումանեանէն (Գրական Փշունքը)		.	501	
— Դանիէլ Վարուժանէն (Գր. Վշրանք)		.	554	
(ՔԵՐԹՈՒՄԾՈՐ)				
Ազատեան		թ.	— Անյանգ նուագներ, յուշեր ու ցողեր	164
Ալիշան.		(թրգ. Հ. Ե. Փ.)	— Ալիշանի նուագներէն՝ Գարուն	268
— Ամառ		.	— 269	
— Հայրենի երգ		.	— 332	
— Պանդուխտի խօսքեր		.	— 500	
Աձեւեան		Յ.	— Աշակերտը (Ակար ու քերածուած). — 229	
Արևեն Երկար.		Օրը	— 163	
— Այս հայելին անսահման		.	— 334	
— Այս արտամութեան բանալին		.	— 335	
Արտաշազդ Եպս.		Կարօտի թուղթ (Հօլոս որ հեռուն է)	— 27, 219	
Գրիգորիս Սղբամարցի.		Տաղ առ Ա.		
Աստուածածինն		.	— 411	
Դաշիրեան		Յակոբ.	— Արեւին	— 27
— Ասուակին		.	— 126	
— Մուսա Լեռ		.	— 336	
Թաղղանեան Պ.		— Ողջոյն Վարուժանի ուսուցչին (Հ. Ա. Վ. Գասպարութէանի)	— 185	
Կապրաշեան		Յ.	— Դաստիարակիս	— 335
Կուլիստս քինց. Եր.		Տաղ ի Ա. Առածածանին	— 409	
Յովհաննէսեան		Վ.	— Տիւրութիւն	— 218
— Արեւուն լացը		.	— 270	
— Յուլացում		.	— 333	
Սրապեան Վիշեն.		Մայր, ազօթէ	— 126	
Սրապիոնեան		Յակոբ.	— 335	
— Վերջալոյս		.	— 336	
— Թշուարին		.	— 499	

— 2 —

Քիւրուեան Յ.	— Միաբանք և այցելուք
Հայ Երուսաղէմի (Մկր. Եպս. Աղաւունինիի)	542
— Փիլիպպուպուսյ Հայ գաղութին ծառաւմը և անոր Եկեղեցին (Երուանդ Ա. Փէրտահնձեանի)	543
*** Enluminure arménienne profane (par F. Macler)	347
(ՊԱՏՄՈՍԱԿԱՆ)	
Գիօրէ. (թրգ. Յակոբ-Գրիգոր).	Գէօց
Ֆոն Բերլիշնէնի Երկաթաձեռն	189, 363, 558
— Բժշկողը (թրգ.). — Բժշկողը (Պատմութիւնը այն մարդուն՝ որուն տեղն առաւ Յիսուս աւագ ուրբաթ օրը)	549
Մարտ Երեխը, Որ Արքա (Վ. Տարեանի) թղկն. զաւշաւ.	35
— «Ամբողջական Երկեր» (Ո. Զարդարեանի), Հր. Ն. Գ. Բ.	35
— «Գիտական շարժում» (Պարբերագիրք Ամերիկանց Գիտական Միութեան).	36
— «Քաղաքական տեսութիւն» (Լւսոն Ա. Տարագմանի)	36
— «Վիվր» (Տիկին Ի. Մինասեանի)	37
— «Un Poète» (Gomidas Bey) (Յովհ.	
Մինասեանի).	37
— «Poèmes d'Orient» (Կաւարեանի)	339
— «Անահտական» (Խօս-Վանիի)	341
— «Պատմութիւն Ամերիկանց քաղաքական կուսակցութեանց» (Մանուկ Գ. Հիգմէճեանի).	343
— Մահաթմա Կանտի «Կեանքի դասեր» (Կ. Յ. Գարակիւլեանի).	343
— «Բիչ մը Էրկինք» (Սօֆեանի).	448
— «Ապրումներ» (Մալլասի)	451
— «Գնդակահարուածները» (Ունի).	503
— «Ապրիլեան Եղեսնը քննական ակնոցվ» (Կ. Սասունիի).	540
— Այց մը Միջազգային գաղթային ցուցահանդէսին ի Փարիզ.	378
Խմբ. — Մարդոյ Փոլոյի Վերադարձ ի Վենետիկ, ըստ Վենետիկեան աւանդավէպի մը.	275
— Տիեզերքի գաղտնիքները.	557
Ֆերանինեան Հ. Վ. — Բուտաքառական գիտողութիւններ (Խ. Հ. «Գետական համալուրանի գիտական տեղեկագիր»ին շուրջ) 42,	
Լսարանի գիտական տեղեկագիր»ին շուրջ) 42, 140, 238	
(ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ-ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ)	
Ականինեան Հայկ. — Հայր Ռիկուէր (Բ. Rigter).	98
Խմբ. — Կանտի.	87
Խմբ. — Կիվոլա Եօրկա (Յամեակին առողութուով).	243
— 3 —	

- Տոպաձեան Յ. — Շարլ Տիէ անդամ
Վենետկոյ Մխիթ. Հայկ. Հեմարանին . 144
— Մխիթար և իր գործունէութիւնը (բա-
նախօսութիւն ԲԺ. Թորգումնանի) . . . 189
Գլուռ Աշէն. — Սեւրի Հայկական վար-
ժարանին մէջ («Ordre» Թերթէն) . . . 190
Տոպաձեան Յ. — Տանդէ (բանախօսու-
թիւն Գեր. Հ. Թորոսնանի) 191
— Ալիշան և իր գործը (բանախօսու-
թիւն Ա. Զօպաննանի) 240
Խմբ. — Ամազերջի հանդէս Մուրատեան
վարժարանի 380

ՄԻԼԱՆԻ ԿԵՍԱՆՔՆ

Մ. Հ. Ո. Միութիւն. — Հայ Ուսանո-
ղական միութեան կեանքն ու գործը (կողք
Յունուարի, Էջ Գ):

Քեօրողիան Ա. — Թատերական ներկա-
յացում Հ. Ո. միութեան կողմէն . . . 96
— Նահատակներու տօնը ի Միլան . . . 190

ՀՐԱՄԱՆ

Խմբ. — Հայ եկեղեցական երաժշտու-
թիւն (ճառախօսութիւն Հ. Պ. Վ. Տայեա-
նի ի Հոռմ) 93
— Հ. Բ. Ը. 25ամեայ յոբելեանը. 242

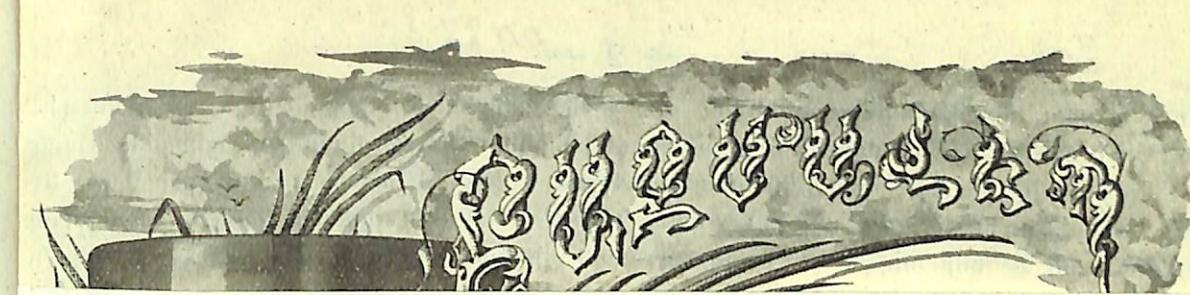
- Լէոնարտոյ տա Վինչիի մէկ գործը
հայու մը սեփականութիւն 361
Ո. Փիլիպպոսէան. — Ա. Մակարայ վա-
նուց «Մխիթարայ բլուր»ը կ'ողջունէ Ա.
Վազարու կզգին (Նաւակատիք կոթողին ի
պատիւ Մխիթ. Ալբանօր) 546

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- Խմբ. — Բաբգէն Եպիսկ. Կաթողիկոս
Տանն Կիլիկիոյ 297
— Թորգում Եպս. Պատրիարք Ա. Երու-
սաղէմի . . . . . »
— Գեր. Հ. Մհերուպ Հապոգեան Ընդհ.
Ալբայ Վիեննայի Մխիթարեանց . . . »
— Աւետիս Պետրոս Ժ. Ալփիարեան
Կաթողիկոս-Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ . 454

ՄԱՀԱԶԴ

- Խմբ. — Ոտոբէն Որբերեան (Փարիզ) . . 47
— Գերպ. Գովըիկեան Ալբանայր (Վիեն-
նա) 48
Քեօրողիան Ա. — Մարիմեան Պարոյր
(Միլան) (Յունիսի կողքին Գ. Էջ):
Հացունի Հ. Վ. — Գաղատոսնան Հ.
Դիոնէսիոս (Թիֆլիս) 383
Խմբ. — Ստեփաննեան Հ. Գանիէլ . . . 484
— Վարդաբուրեան Հ. Անդրէսո . . . »

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ “ԲԱԶՄԱՎԵՎ”

— Rédaction de la Revue “PAZMAVEB” . . .
St. LAZARE - VENISE

Ազնիշ Պարոն,

Պատիշ կը համարի Խմբագրութիւն իր
ամսաթերթին ներկայ տարոյն առաջին թիւն
օրինակ մը դրկել Ձեր արժանապատուութեան,
վաստակ ըլլալով որ զայն հիշրենկալելով քա-
ջալեր պիտի հանդիսանաք մեզի և գնահատէք
անոր ազգաշին ուղղութիւնն և հայանաստ
չերմ հոգին, որոնցնով միայն կրնանք հասց-
նել գիտակից և ընտիր սերունդներ մեր սիրելի
Ազգին:

Մեր կանխայացտ շնորհակալութեան հետ,
հանեցէք, ազնիշ Պարոն, լնիունիլ մեր ջերմա-
գին մադրանքը առողջ և երջանիկ կեանիք:

Խորին յարգանաց հաւասարօք

ԽՄԲ. “ԲԱԶՄԱՎԵՎ”

ՊԵՆԵՑԻԿ - Ս. ԴԱԶԱՐ
20 Յունիուս 1932

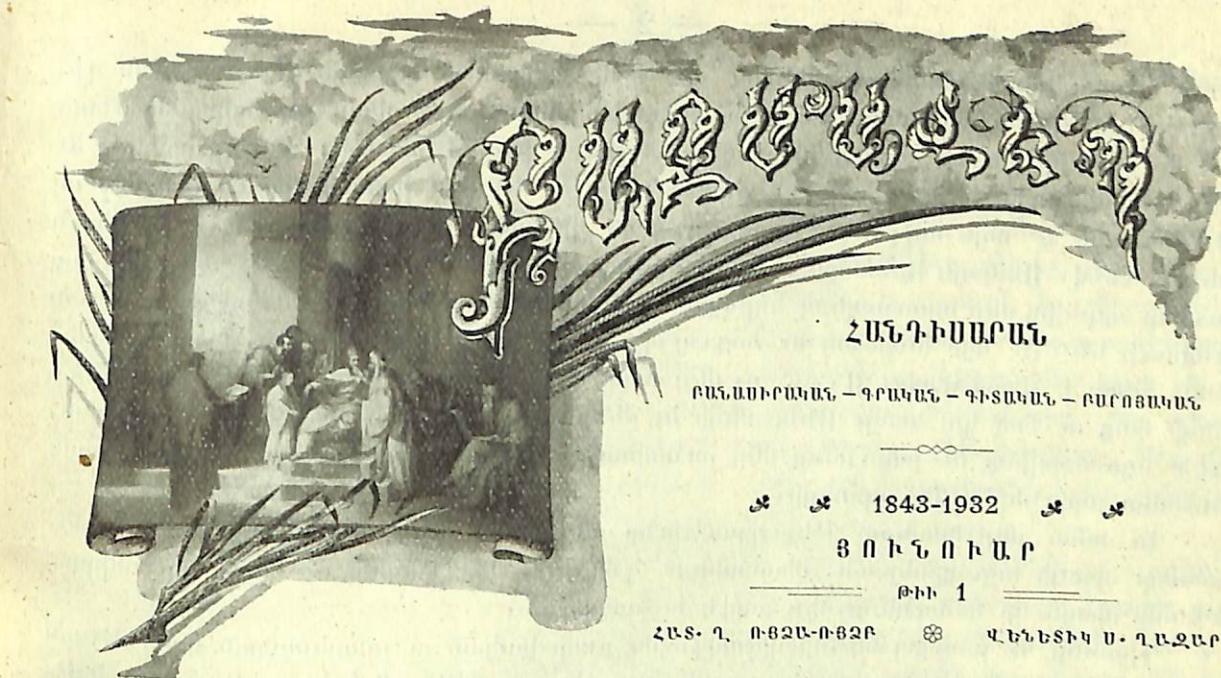
Տուղանեան Յ . — Շարլ Տիէ անդամ Վենետիկյ Միկթ . Հայկ . Ճեմարանին	144
— Միկթար և իր գործունէութիւնը (բա- նախօսութիւն Բժ . Թորգոմեանի)	189
Գլու Ազէն . — Սեւրի Հայկական վար- ժարանին մէջ («Orde» թէրթէն)	190
Տուղանեան Յ . — Տանդէ (բանախօսու- թիւն Գեր . Հ . Թորոսեանի)	191

ԵԶ-

ԵԶ

— Եղոնարտոյ տա Վինչիի մէկ գործը հայու մը սեփականութիւն	361
Ո . Փիլիպպոսեան . — Ա . Մակարայ վա- նուց «Միկթարայ բլուր»ը Կ'ողջունէ Ա . Պազարու կղզին (Նաւակատիք կոթողին ի պատիւ Միկթ . Աբբահօր)	546

ՆՈՐ ԾՆԾՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱԾ

ԸՆԴԱԾՈՒԹՅԱՆ - ԳՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԸՆԴՈՅԱԿԱՆ

Ճ Ճ 1843-1932 Ճ Ճ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Թիւ 1

ՀԱՏ. Դ. 0-821-0-822 ☺ ՎԵՐՆՈՒԿ Ս. Դ. Զ. Ա. Բ.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԹԱՆՍՍԱՍԵՍՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆ Վ ՄԱՂԱՎԱՆ ՈՒ ԹԵԼԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՀՈՄՈԳՈՐԾՄԿՅՈՒԹԻՒՆ

ՈՐՊԵՍ հիմնաւուց կաղմի որ ամէն գարնան նոր կեանքով ու նոր ոգեւորութեամբ կը շարունակէ իր հովանմին ափուել իր շուրջը՝ «Բազմավէպ» 1932ի խորհրդաւոր Ամանորին իր գոյութեան իննաներորդ տարին թեւակրիսելով՝ իր սիրելի Ազգին կը մատուցանէ հոգեխատն ողջոյնն ու մաղթանքը, ըլլայ անոնց որ Աքարատի մօտ կը տաւաղին ու օրէ օր նոր կարաւաններով կ'աճին՝ դարաւոր յոյսերու վիթիթն ողջունելով, ինչպէս անոնց որ պանդուխտ ու վտարանդի, ցուպ ի ձեռին, հայրենի կարօտը սրտերնուն, արցունքուտ աչքերով կը պայքարին կեանքի եւ մահուան հակատագրական կրուին մէջ ազգային դրօշն ու անունը կենտամի պահելու մեջ զոհողութեամբ:

Հարկ մը կայ պատկերացնել դարաւոր կեանքի մը ապրումն ու գործը: — Իննաուն տարիներու հունձքը թող պատմէ՝ թէ որքան լյս սփուած է «Բազմավէպ» հայ մոքին, որքան հուր վառած է հայ սրտին մէջ հանդէպ գեղեցկին, հանդէպ բարիին, հանդէպ այն ամէն գիտութեան եւ ուսումնասիրութեան որ կը ծգտի վերապրեցնել մեր սերունդներուն մէջ մեր Հայրերու կրօնքի եւ Հայրենեաց հոգին, անոնց սքանչելի լեզուն, փառապանծ պատմութիւնը եւ թանկագին գրականութիւնն ու գեղարուեստի նմյշամէնէն քաղաքակիրթ ազգերը:

Ի հեճուկս Ժամանակի աւերածներուն, քաղաքական ու ընկերական յեղափոխութիւններուն «Բազմավէպ» կը շարունակէ անվկանդ իր սրբազն առաքելութիւնը, եւ որքան սփոփանք եւ գոհունակութիւն իր յետադարձ ակնարկին մէջ, երբ կը տեսմէ

ԲԱՑ. ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1932

1